„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију,
а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. Л. Дунђерског, у дунавској улици бр. 15

Рукописи се не враћају

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: ф. 12 или 30 дин.
на по године: ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

Број 118. *У Новом Саду, у уторак 7. (19.) октобра 1897.* Година XIII.

Позив на претплату.

Крајем прошлог месеца истече претплата свима оним нашим претплатницима, који се на трећу четврт, односно до краја септембра о. г. на наш лист претплатили.

Позивајући своје досадање претплатнике, а и осталу српску публику на нову претплату, дајемо од своје стране уверење, да ћемо се као и до сада тако и од сада трудити, да наш лист, колико год скромне околности наше малене читалачке публике то допуштају, одржимо на висини сувременог новинарства. Родољубива цел, ради које је „Браник“ покренут — јамчи за родољубивост и самосталност политичког правца овога листа.

Претплатна је цена „Бранику“:
На годину . . . 12 фор. или 30 дин.
На по године . . 6 фор. или 15 дин.
На четврт године . 3 фор. или $7^1/_2$ дин.

А може се претплатити месечно. Месечно стаје „Браник“ 1 фор. или $2^1/_2$ дин.

Претплата се шаље поштанском упутницом на Администрацију „Браника“.

У Н. Саду, 1. (13.) октобра 1897.

Издаваљство и уредништво „Браника“.

Положај у Србији.

Србија је била годину дана мирна, но последњих дана почело се опет шапутати о некој промени у Србији. Поговара се, да ће у скоро наступити министарска криза и да ће Симићев кабинет пасти. Истина, полузванични органи српски [illegible] гласове побијају; али ми из искуства знамо, да [illegible] обично, па и у другим земљама таки гласови побијају све донде, док — не наступе. Србија је земља вечитих промена, те не би чудо било, да и опет пукне обруч. А кад се говори толико о кризи, онда се обично и погоди. „Где је дима, ту је и ватре“ — то важи и за Србију.

Писац ових редака био је ових дана у Београду, и онда се већ почело говорити о министарској кризи, те је с тога хтео да се на меродавном месту обавести, шта је у ствари, и један радикални државник рекао му је ово: „Ја не знам ништа о кризи. Она фактично не постоји, и нема разлога за промену. Ова влада има скупштинску већину за себе, а ужива поверење крунино. Духови су у земљи прилично стишани, партијске страсти се мало умириле, у спољној политици добили смо онолико, колико смо могли. Чујем, да Гарашанин неће да се меша и не жели да прими владу, а и Ристић је, као што сам дознао, у поверљивом кругу изјавио, да у овај мах не би требало мењати кабинет. Истина, краљ Милан ових дана долази у Србију, и знате —“ ту се радикални државник насмејао. Ми смо га разумели, и нисмо га хтели даље запиткивати.

Шта се даље говори у Београду о овој кризи, нарочито о падама и жељама једних и зебњи других, о томе нећемо да говоримо. Ми смо навели мисли једног радикалца, коме је лично са свим свеједно, ко ће владати, а могао нам је дати објашњења, јер познаје расположење меродавних кругова.

Кад хладно предочимо ситуацију, онда заиста криза у Србији у овај мах не би била разумљива. Нећемо да говоримо о скупштинској већини, јер скупштинске већине у Србији увек се стварају одозго. Ко је на влади увек има већину. Али не видимо разлога ни у политичким приликама. Истина, каже се: „Не треба пустити, да радикали сувише ојачају“. Но садашњи владајући радикализам у Србији тако је разблажен, радикална странка у Србији постала је тако умерена и опрезна, да јој је од радикализма управо само име остало! Осим тога њен уплив није тако ни јак. Најважнија места у кабинету заузимају људи, који нису [illegible] Министарство спољашњих послова, унутрашњих [illegible] није у радикалним рукама. Дакле нико се брине, да радикална управа не порасте до неба! Министар унутрашњих послова, Мика Ђорђевић, искључен је из радикалне странке, и ми видимо, како он хотимице тражи прилике, да се покаже, како је над партијама и како му радикали нису више за срце прирасли. Бојазан, да ће уплив једне странке и сувише набујати, нема основа; и то све донде, док на челу кабинета стоји садашњи шеф Ђока Симић.

Духови у земљи заиста су мало смирени, те у овај мах, док источна криза траје, не би их требало навалице покретати.

Али најважније је, што би требало избегавати, да се кризе силом стварају. Политички односаји у Србији у првоме реду зато су неприродни, што се тамо не чека да се један систем или ма само и кабинет истроши, него му се пре времена угаси свећа живота. Све је на свету прелазно, и свака политичка се партија на влади истроши. Тога нема у Србији. Тамо се владе скидају с места, кад су још у пуној снази. Наравно, да је у таким трзавицама наследнику увек мучан задатак. Било би много природније пустити, нека се сад истроше радикали, па онда ће доћи либерали, а кад се и ови истроше, доћи ће напредњаци, или ће се из истрошених странака створити каква нова, јака странка, која може примити владу. У том политичком обнављању лежи моћ уставности, и њен благодетни уплив на земљу. Насилне трзавице само су од штете.

Од прилике сад се може знати, какав је положај у Србији. Кризе ће бити, ако усхте краљ Милан. Његов уплив може оборити и Симићев кабинет, као што је више пута бивало.

Да богме, да кнез Милан не би могао радити, кад не би увек нашао помоћника. За први април нашао је радикале, као што је и за девети мај и девети јануар. Кад треба оборити либерале, на руци су му радикали, кад треба одјурити радикале, онда су му увек при руци либерали. Пређе су му опет напредњаци били у свима вечито!... [illegible] услузи. И тако то иде

Министарска криза још је [illegible] нема стварне подлоге. После повратка краља Александра и краља Милана рашчистиће се положај.

Бугарске смутње у Македонији.

(Глас из Македоније.)

Солун, септембра 1897.

Из овога старога Дојчинова града слабо продиру гласови до вас, па и кад допру, нису најповољнији. Обест наших Бугаромана превршује сваку меру, а од Бугара ми Срби овде више патимо, него од Турака. Почећу мало из даље.

Мене су упутили овамо добри пријатеља здравља ради. Ту је, веле, море и купање у њему, ту благо поднебље јужно, туђ свет, ћеретања празна, јужна воћа с добрим вином и с грожђем за Traubencour, ту консули јевропски за сигурност коже, већина становништва мирних Јевреја шпанских: una parola најјевропскији град у читавој Отоманској Империји.

Него човек и нехотице каштo мора на прескок, управо омирски, приповедати. Ето на пример од мене би са свим умесно и по обичају свих путописаца било, да прво и прво Солун опишем. Али то ћу за други пут оставити, ако ми Господ Бог удели здравља и добре воље, јер сада, чим споменух оне погодности овамошњета живота, сетих се, да свака слика има случајно и своје наличје.

И збиља, па част ти такво здравље, када човек овде може лако једне лепе вечери маленкост изгубити: једну русу своју главу, или у најповољнијем случају може му се крв пустити и ако није пунокрван.

Сиромах Пејчиновски!

Баш синоћ седимо за богатим столом и препиремо се око тога, је-ли жртва или није, послом амо доћи и дуже остати. Цоца се на пример упео из петиних жила, доказујући, како није и како је њему овде врло добро, шта више боље него да је, рецимо, на сред Београда, јер има свега — само мало новаца; а нада све то дедина му је овде у Клисури. У толико у[illegible] човек унутра и запушава уста начиновски на смрт [illegible] да је Пејђе, а само један човек у Солуну погибе. И јуче је само један погинуо. Јењава, јењава! Сама Турска Болница (има још

ПИСТАК.

Са мога пута на XII. међународни медицински конгрес у Москви.

— Др. Лазар Ненадовић. —

I.

(Свршетак.*)

Највећи руски вештаци садашњег времена положише свој труд, знање и одушевлење, да украсе овај храм!

Васнецов и Несторов својим радовима, који сачињавају већину икона у храму, јесу заступници византијске школе у иконографији, која светитељу даје израз духовности и светости, простоте и смирености; — Свједомски и Котарбински представљају италијанску школу, која тежиште полаже на спољашњи облик и израду и тежи за ефектношћу.

Васнецову је пошло за руком, да у својим иконама споји црквено-верско предање и историјски елеменат, из живота светитеља религиозно-узвишени осећај, за то ликови његових икона јесу уједно и свеци и људи, свеци православни, а људи оног времена када су живели; на њиховом лицу видите приказану идеалну религиозност, која се уздиже до тајанствености, и видите земаљске осећаје, који изражују лични карактер светитеља и напомиње на живот његов на земљи.

Од свију његових икона најзнаменитија је Мати Божја са Христом на руци. То је икона, која вам најпре пажњу привуче, чим ступите у храм, и на коју се морате још једаред обазрети, пре него што из храма изађете; морате се обазрети ма да је, мислим, доста, да човек једаред на њу погледа, па да му увек пред очима лебди! Јер улазећи у храм, видите, и изнад иконстаса како више олтара силази с неба Мати Божија са дететом Христом на руци — баш као живи! „Лик пресвете дјеве, који сија лепотом и животом жене, пун узвишене мирноће, безграничне доброте, и бескрајне смирености, а очи њене велике, замишљене, које изражавају исто толико бескрајну кротост као и бескрајно сачувство, и нехотице дуго прикивају к себи погледе посетилаца храма.“

Лице Христово сија божанственом мишљу и дечијом радошћу; с црним, широко отвореним очима гледа он с небесне висине на овај грешни свет и раширеним, мало уздигнутим рукама, благосиља га.

Да-ли овај израз лица само или и величина и положај иконе, особито пак и контраст међу самим ликом и његове златне основице — а биће по свој прилици и све то скупа, даје целој слици таку живост, која те поражава. О овој икони већ се и на западу знаде! У олтару на лево има група пророка, чија је лица Васнецов ванредно живо и предању верно извео. Мојсеј држи плоче старог завета на грудима са мирним и озбиљним погледом мудраца и мислиоца; Исаије држи у подигнутим рукама свежањ артије, на ком је написано пророчанство о рођењу Емануила. Слика његова је пуна израза и покрета — као да стреми к Богоматери, која по облаку ходи. На десној страни у олтару такођер има група старозаветних светитеља, међу којима је знатна слика пророка Јеремије са спуштеном главом и сузама у оку. У врху првог кубета има лик Христа, који је Васнецов на унутрашњој површини полукугле тако вештачки насликао, као да је насликан на равнини. Христос је представљен на кијевском звезданом небу до половине груди, — десном руком благосиља, у левој држи отворено евангелије, у ком пише: Азъ есмъ свѣтъ міра. Ходяй по мнѣ не иматъ ходити въ тьмѣ. Свѣтъ въ тьмѣ свѣтится. И тьма его не объятъ.“ Израз лица Христова је миран и кротак — око главе је златни нимб. Нимб је украшен грчком речи „ὤν,“ што значи „сущій“ т. ј. онај који јесте. (Од VI. столећа, од како су почели и анђеле и св. угоднике украшавати сјајним нимбом, за разлику од њих на нимб Христа се међу или златни крстићи или његово име или грчка писмена алфа и омега (прво и последње писме, што значи: почетак и свршетак). Трећа слика Васнецова је: „преддверіе рая“ — насликана у округ по зиду главног кубета. Ова представља врата раја, која чувају три архангела, а к тим вратима лете са свих страна угодници и светитељи; јутрења зора облива ликове ружичастом светлошћу. На овој слици пошло је уметнику за руком да прикаже не узвишене земаљске ликове, него само идеале религиозности, па ипак и сваки светитељ и светитељка носи на себи знак земаљског свог карактера и живота: разбојник погубљени поред Христа са крстом, Адам и Ева, цар Давид са харфом, младенци погубљени Иродом, великомученица Варвара са мачем притиснутим на грудима, великомученица Екатерина са венцем на глави и у царском оделу, руски мученици: Борис и Гљеб са оцем им Владимиром.

Излазећи из храма видите за главним кубетом на таваници насликане по реду: распеће Бога оца, св. духа у виду голуба.

Прве две слике су особите. Кроз проваљен облак показује се врх крста и на њему распет Христос а држе га анђели крилати. Бог отац је жалостан и срдит (анђели се крију за његова леђа и у страну са страхом, а под ногама његовим севају муње.) Кад гледиш ову слику за себе, чисто не разумеш за што је Бог тако представљен. (Ја бар још нигде нисам таког Бога видео). Међутим те две слике чине једну целину. Бог гледа у распеће и за то је зловољан. За овим сликама на таваници (изнад самог уласка у храм) је насликан лик Христа као дечака са символичким знацима апостола око њега (орао, крава, анђел и лав) и са анђелима; у једној руци држи крст, у другој евангелије са натписом: „Въ началѣ бѣ Слово, и Слово бѣ къ Богу, и Богъ бѣ Слово“. „Ове три школе су пуне високе поезије и дубоког лиризма“; и ја бих рекао, да ми се после Матере Божје највише допала ова икона Христа дечака; чисто ти каже: радуј се, дошао сам да те спасем, а из лица му сија божанска моћ — тако, да ти и мораш веровати у те његове речи.

Пуна је драматичности слика, на којој је Вазнецов представио „страшни суд“. Лице Христа је мирно и строго — но одаје уједно и неземаљску бригу за свет и бескрајно милосрђе праведног судије.

Топлином и питомином дише приказ „Раја“ — који је Вазнецов у врло живим бојама насликао: Адам снажан, млад, Ева бајна, невина, — обоје стоје под дрветом тако, да им цвеће, које је онде израсло, покрива голотињу тела; поред Адама је лав, који питомо, али бодро гледа преда се; поред Еве стоји питома кошута, на грани су два бела лабуда — символ љубави.

Противност овој слици јесте „живот Адама и Еве после изгнања из раја“, која слика као допуњујући прву приказује живот човечији. На овој слици Адам копа земљу у зноју

*) У даљим писмима продужиће г. писац своје утиске из Русије. Ово је прво писмо. — Ур. „Бр.“

италијанска и француска) од девет стотина болесника нема више него двеста седамдесет оваких болесника, а то је формулом изражено само 30%.

Илија Пејчиновски Мађедонац, дететом још одведен у Бугарску, тамо школован, послат је у Париз на више науке. Вративши се из Париза, био је школски надзорник округа једног у Бугарској а после професор бугарске гимназије у Серезу за тим ове у Солуну. Прошле године пукне човеку пред очи, којега је рода и колена, и дубоко, дубоко се уверивши, да није Бугарин него прави Србин од старина остави Бугаре и пређе на српску страну и то у држављанство Краљевине Србије. Од онда је живео овде у Солуну као приватан човек, а није био професор Српске Гимназије Солунске, како је то јавила мудрица, Journal de Salonique.

Шестога септембра око осам сати у вече крене Пејчиновски пешке од куће своје из новога краја Солуна, из т. зв. Пиргоса пут старога правога Солуна најживљом улицом онога краја, којом и трамвај иде. Пошто је мало одмакао, излете из нечијега двориштa два млада човека, опале револвером и једно тане прође Пејчиновскоме кроза сламни шешир а друго га лако огребе преко појаса; онда га измлате штапом по образу и десну му јабучицу измрскају сву и ножем га избоду по глави, расеку му горњу усну и избију неколико зуба. У крви својој огрезао падне Пејчиновски а разбојници се разбегну, мислећи, да су га са свим убили. А славне полиције ни од корова!

Овде се људи могу потући где им је воља и тући се до миле воље, па се тек иза свршена чина помаља славна иста.

С помоћу неке добре душе Пејчиновски устане и допузи до прве апотеке, остављајући за собом млазове крви. После добра пола сата „дојури“ полиција и одведе га у болницу.

Пред изаслаником овдашњега Српскога Консулата и пред Турцима болничарима рањеник је изјавио, да су разбојници изашли из куће Хаџи-Мишине, драгомана Рускога Консулата. Шта наопако? Рускога? Са свим тако, само што је Хаџи-Миша Бугарин; али, узгред буди речено, то већ и врапци знају, да Руси у Мађедонији заступају бугарске интересе. То је њима већ и јавно речено, на што се они само срде и по оној qui tacet и они tacent. Пак и чему би говорили, кад им facta loquuntur?

Има наде, да ће рањеник овај оздравити. И истрага се води, али многи је новац у Бугара а силан у Турака. Свакојако се Бугари — јер ко други има рачуна да га убија? — чином овим бацили [illegible] Културни [illegible] Пејчиновски није њихов одрод — него их остављају грижи савести. Од стране Срба на пример ни Милетића хрватскога ни Милетића бугарскога ни Милетића румунскога није ни глава заболела, него је у онога првога таква стомачина, да на једанпут прогутати може четрнаест корпулентних Срба!

„Да живи Србија!“ рекао је Пејчиновски, када га је тешио изасланик Српскога Консулата Солунског, чему се придружујем од свега срца и ја грешник.

М. В.

Нови Сад, 6. октобра 1897.

— **„Нор“ о бугарским агитацијама.** Угледни париски лист „Нор“, који стоји у свези са руском владом, доноси поводом атентата, што су га Бугари извршили на Србина Пејчиновског у Солуну, значајан чланак, у коме оштро осуђује бугарске агитаторе и недостојна средства којим се ови служе против Срба. „Нор“ вели, да ће међу кривцима, који су интелектуални зачетници атентата на Пејчиновића, бити и познати Шопов, нови бугарски трговачки агент у Солуну, а осврћући се на истрагу, која је поведена због те ствари, поставља исти лист овако:

„Ма какав да је резултат те нове истраге, она неће дићи мртве из гробова; и ма колика да буде казна, која ће стићи осведочене кривце, она неће потрти мучне утиске у проузрокованим свима овим догађајима. Она неће искоренити само зло, јер вести, које се проносе и агитација, која се и даље тера, указује на најгоре стање духова.

Не предрасуђујући ни у томе, шта ће бити прави узрок овог метежа, не можемо ћутке прећи преко држања извесних бугарских кругова у европској Турској, држања, које не може бити извињено никаквом стварном или уображеном неправдом. „Народна Права“, орган русомрзаца у Софији, објављује ово дана једно писмо из Македоније, у ком га његов дописник обавештава: да је образовано једно тајно бугарско друштво у Турској са циљу, да мучки убија (pour but, de poure assassine) све виђеније личности међу Србима. Кад ови буду смакнути, народ српски, остав без поглавица, неће више моћи иставити озбиљну брану бугарској пропаганди.

Патриоте, о којима је реч — ако овде има патриота! — честитајући себи унапред срачуњен успех, изгледа да и не мисле на ужасну исповест, која се овим чини о средствима бугарске пропаганде, нарочито у моменту, када учестана мучка убиства у Турској изазивљу дубоку одвратност у целом православном свету. Било би свакојако неправедно учинити одговорним цео народ бугарски за дела тако страховита, као год што није допуштено идентификовати Бугарску са Стамбуловљевим режимом. Ово упоређење у толико је правичније, пошто су и чиниоци у оба случаја исти.

Кад је Бугарска ослобођена од јарма турскога, није се свак тамо обрадовао овим срећним догађајем. Извесни ред у народу: зеленаши или велике туркофилске газде назване Чорбације, жаљаху за нестанком лепих времена, [illegible] да њихова шурована [illegible] узнемиравања, [illegible] искључиво сиромашни ред грађана, док им ослобођење земље наметаше једнакост у погледу терета и дужности према отаџбини. Према томе не треба се ни чудити, да су се ови људи тужили на долазак Руса.

То су ти исти, који су сачињавали највернији контингенат Стамбуловиста; то су опет они од њихове багре, који сеју по Турској скорашње немире. Како се мисли, да један збор ускоро свечано прокламује фузију Стамбуловиста и Радослависта, то се не треба чудити горепоменутој исповести, објављеној кроз „Народ. Права.“ То што мало час рекосмо објашњава исто тако и са свим аустрофилско држање некојих владика бугарских, наименованих за времена Стумбуловљева.

Аустро-Угарска има у толико више интереса да мази и подржава те кругове, пошто, с једне стране њено наступање ка Солуну има да прође свуда преко Српских Земаља, а с друге стране, Стамбуловци из Турске њој су исто тако одани, као и Стамбуловци из Бугарске. Није-ли се чуо један од епископа бугарских, да призивље завлађење аустро-угарско над Македонијом? Не нападају-ли световњаци Стамбуловски и њихови журнали стално Русију као непомирљивога непријатеља бугарских народних интереса у Турској. У предпоменутим сукобима у Солуну, они су се дотле осмелили, да оптужују као мучкога убицу и самога гаваза рускога консулата, с тога, што је — Црногорац.

И сад још, аустро-угарски журнали, у место да непартајично испитају сваки догађај, и да оставе да се турско правосуђе изјасни о том у потпуној слободи, они не престају оптуживати Србе за све злочине, а дотичне Бугаре износе као да су били у законој одбрани. Ови заинтересовани извештаји неће ипак никога завести у заблуду. У толико ће више они изазвати што живљу пажњу над догађајима од стране оних, који су тамо на лицу места.

Што се Турске тиче, њој се пружа одлична прилика, да у очи увођења реформа, покаже строгом контролом и уредним и непартајичним правосуђем, да је и она способна, да се уздигне на ниво европских савремених захтева.“

Политички преглед.

— **Угарски сабор.** У седници заступничке куће од 3. (15.) о. м. одобрени су неки предлози о вицинералним железницама у трећем читању, а затим је председник Силађи поднео допис министра-председника, који јавља, да је Његово Величанство са задовољством примило поклонствену адресу заступничке куће. — Идућа седница заказана је за понедељак.

— **Хрватска и Славонија.** Накнадни избори за хрватско-славонско-далматински сабор одржаће се, како се чује, 10. и 11. новембра по р. к. Свега имају девет срезова да бирају. Сабор ће се састати око 3. (15) новембра.

— **Србија.** Краљ Александар се бавио недавно у Француској. У уторак у шест часова по подне отишао је засебним возом у Рамбуље, у походе председнику републике Краља су пратили бивши краљ Милан, министар спољашњих послова Аното, министар унутрашњих послова Барту. Крозје, шеф протокола, мајор [illegible], председник [illegible], који је краљу приде[illegible] на службу и краљева свита. На станици у Рамбуљеу дочекао је краља председник републике, и после уобичајене представке обостраних пратилаца, одвезли су се с ескортом пука „Chasseurs a cheval“ у председников двор. У дворишту постројена трупа одала је војне почасти уз свирку српске краљевске химне и затим дефиловала пред Његовим Величанством и председником. После посете госпођи Фор у 7 и по часова краљ Александар и краљ Милан одвезли су се у замак грофа Потоцкога, у Кроа-Сен-Жак, где су преноћили. Сутра-дан у јутру вратио је тамо председник краљу походу, а за тим је настао лов, који је приређен у част краљеву. У лову учествовао је и председник и министар спољашњих послова. Краљ се тај дан у вече вратио у Париз.

— **Русија.** Руска влада спрема реорганизацију школа, које се налазе у немачким насеобинама у волжанском округу Јужне и Западне Русије, те хоће да тим школама даде сасвим руски карактер. С тога су те школе, којих има до 4000, сада подређене одељењу за народне школе у руском министарству просвете. —

Царско-руско географско друштво опремиће под предвођењем Друстијева експедицију, да испита Абисинију у антрополошком погледу. Експедиција ће поћи на пут још ове јесени. —

У присуству генералног гувернера приамурске покрајине, генерала-лајтнанта Духовскога, у Владивостоку је свечано положен темељ за трговачко пристаниште.

— **Измирење цара Виљема II. са краљицом Викторијом.** Од како је цар Виљем II. својим брзоплетим телеграмом трансвалском председнику Кригеру демонстровао против Енглеске, од то доба су односи између Немачке и Енглеске сасвим охладнели, шта више ти се односи још више погоршали између цара Виљема и краљице енглеске. „Вестминстер Газет“ је пре неког времена јавила, да је руској царици пошло за руком, да измири унука са мајком а то сада потврђује и службени „Стандард.“ Последица измирења беше једно подуже љубазно писмо царево краљици, а ова је опет послала цару Виљему леп албум са сликама, које се односе на њен владалачки јубилеј. Цар ће новембра месеца учинити краљици незваничну посету у Балморалу.

— **Ново грчко министарство.** О главним личностима новог грчког министарства јављају из Атине: Министар-председник Александар Зајмис носи једно од најславнијих имена новије Грчке. Његов деда Андрија био је међу вођама у борби за независност Грчке. Његов отац Трасибул био је глава моћне странке, више пута председник коморе и министар, те је 1869. постао министром председником. Трасибул Зајмис био је и код својих политичких противника врло штован због своје умерености, опрезности и благог карактера. И Александар Зајмис, коме је сада 46 година, учио је као и отац му права у Паризу и онде добио докторат. У грчкој комори заступа он епархију Калавриту, коју је некад заступао његов отац. Зајмис био је до сада један од најугледнијих чланова Делијанисове странке. Од 1890. до 1891. био је министар правосуђа, а од 1893. председником коморе. Теодор Делијанис његов је ујак, а Никола

лица свога, а Ева се стара око деце (заиста најтежа задаћа, коју жена врши!) Знаменита је слика, на којој је Васнецов приказао „крштење Руса“. Он је верно приказао историјски факт, како је у ствари био: на обали реке стоји кнез Владимир са свештенством и много народа, од којег су многи већ загазили у воду. Он је у богатом кнежевском руву са уздигнутим рукама к небу и погледом пуним молитве к Богу. Важност тренутка изразио је сликар уметнички на лицима не само св. Владимира него и свега разнообразног народа.

Још да споменем символске слике од Васнецова. Има над олтаром представљен Христос у виду јагњета — и с обе стране од њега такођер јагњаци — апостоли. (Хоћу да споменем, да Христа обично представљају у виду јагњета, доброг пастира, и рибе, па и у виду орфеја!)

Лепе су иконе евангелиста, које се налазе (као и у многим нашим црквама) на зиду кубета. Мало ко зна, за што се поред евангелиста сликају оне животиње. За то ћу и то да наведем: Поред Матеја стоји крилати човек за то, што његово евангелије почиње човечијим родословом спаситеља („Аврам роди Исака, Исак же роди“ и т. д.) Поред евангелиста Марка стоји лав, јер као да лав риче у пустињи, тако почиње његово евангелије (стих трећи: „уготовайте путь господенъ прâв ю творите смєзи его“). Поред Луке стоји во, јер он почиње евангелије са историјом о Захарији, који беше свештеник и жрец. Поред еванг. Јована стоји орао, јер Јован високом красноречивошћу као да нас узноси у више пределе, да разумемо божанско происхођење Спаситеља (Въ началѣ бѣ слово“ и т. д.)

Прешавши тако редом радове Васнецова, морам исказати своје убеђење, да само православним духом напојен човек може да осети моћ и појми силу његове кичице. Васнецов је син руског православног сеоског свештеника и прво своје образовање уживао је у духовној семинарији. Право и згодно каже један руски критичар, да је уметник, тако напојен духом православним, као Васнецов, слободно смео дати маха својој кичици и машти без страха, да ће се у чему против православља погрешити.

После Васнецова на реду је Несторов, који је исто тако радио у правцу византијске школе.

Иконе Несторова јесу светле, гиздаве, те нежношћу боја као да говоре о лепшем животу у другом идеалном свету. Карактеристика је пак овог вештака његова љубав к символизму, коју он изражава у символским украсима нимб око главе и у опћем колориту слике (зора на икони рођења Христова, светли кругови и цвеће на икони вознесења Христова).

Од њега су иконе на горњим иконостасима и на два доња са стране. Израз лица његових светитеља је пун аскетства, лиризма и елегијског расположења — а боје таке, да изгледа, као да видиш акварелe пред собом, а не слике масном бојом рађене. Од икона Несторова најзнатнија је рођење Христово. Ја сам у Мљетцима и Петрограду видео много икона, које исто рођење представљају и ни једна ми се није толико допала и у душу урезала, као ова у кијевском храму, како изразом лица Богоматере, новорођенчета и пастира тако и композицијом својом. На врати пећине (у облику колебе) седи Богомати, за њом се види глава Јосифова, пред Богоматером (пред пећином — колебом или по предању пред шталом) лежи Христос у јаслама, која имају облик наше просте колевке, лежи у пеленама на слами, која из јасала стрши; пред Христом су пастири, мало подаље анђели — а у дну иконе свиће зора; са неба пушта велика звезда своје зраке у сјајном и дебелом репу, који се спаја са нимбом око главе Христове; на земљи, трава и цвеће, пред јаслима (у страни) овце.

На овој икони пажњу вам везује лик Богоматере пун чистоте и невиности, пун материнске среће, доброте и небесне мирноће. Новорођенче спава — и једва се провиди лик његов из оне многе светлости, која га је целог облила. Један пастир је клечећи наклонио главу над колевком и моли се, други метанише, а два млада пастира са изненађењем и љубопитством гледе у Христа као да не разуму оно, што она два старија, који се моле, већ знају. Свједомски и Котарбински су уметници реалисте. На њиховим иконама се види вештина и наука — али мање бу̀де побожност него иконе Несторова и особито Васнецова. Модерни дух се код њих и у том показао, што су они четир највеће своје иконе у друштву израдили — то су: Распеће, суд Пилатов, улазак у Јерусалим и тајна вечера. У свима композиција припада Свједомском а израда Котарбинском.

Распеће представља момент смрти Христове; Мати Божја плачући пружа руке к Христу а св. Јован је придржава; из остале групе на слици испупчава се војник римски, који стоји замишљен и гледа без учешћа — а пажњу обраћа на себе и лик црвеног (правог) чивутина, који са лицем пуним злобе и страха, завијајући се у плашт, бега са места, где невин Спаситељ страда.

„Суд пред Пилатом“ подсећа јако на слику истог садржаја од Мункачија. Није чудо, јер је Свједомски, који је већи део ове слике израдио, био ученик Мункачијев.

„Тајна вечера“ представља моменат, кад је учитељ већ рекао Јуди: Што чиниш, учини брже!

На слици улазак у Јерусалим (Цвети) Христос јаши на мазги и гледа мирно и замишљено преда се као човек, који знаде, шта га чека: данас ми вичу „осана“, сутра ће ти исти викати: „распни га“.

Још су многе иконе насликала ова два уметника. Ја ћу само да споменем слике, које представљају стварање света, као реткост у украсима цркава. Тамо сам споменуо све оно, што сам прибележио као таково, што је особито пажњу моју не себе привукло. Завршићу, свој опис иконографије овог храма са мојим уверењем, да само православни човек може да појми, осети и потпуно оцени вредност и значај тих икона, као што је и само православни Васнецов могао и умео да тако дивно споји православље и старину са вештином и садашњошћу (Васнецов је син руског сеоског свештеника и прво образовање своје добио је у духовној семинарији). Моје је уверење, да сви наши сликари уметници, који се баве иконографијом, треба да иду на науку и поуку у ову и оваку руску школу — пре него што пођу у Рим и друге западне школе. Пре него што се опростим са храмом св. Владимира, још морам споменути и о украсу зидова и стубова, где нема икона ил мрамора. Сви ти делови храма су украшени цвећем, лишћем, шарама и шаренилом у византијском стилу а по угледу на украс у цркви св. Марка у Мљетцима и друге хришћанске западне и руске

Делијапис братић. Његова породица спада међу прве и најбогатије у Пелопонизу, те ужива велик уплив. Бучну политику Делијанисову није Зајмис никада одобравао. Ратни министар Смоленски пореклом је Далматинац. Његов отац био је већ ратни министар. И он је херкулског стаса, а има му 58 година. Војне је науке учио у Грчкој и Белгији. У последњем се рату одликовао у Ревенинском кланцу и код Велестина. Вешто је провео војску на узмак у Халмиро. Данас је у Грчкој врло популаран. Пуковник Корпас, који је преузео унутарње послове, заступа оток Зеа у комори. Има му 60 година умерена је мишљења и веома штован. Министар правосуђа Томан, заступник је острва Сире и одветник на том острву. Једва је навршио 50 година. Он је први католик, који је у Грчкој постао министром. Држе га врло поштеним но без политичког уплива. Панајотопулос зове се министар наставе. Он је на Египи поседник и заступник у комори. Као човек великог образовања врло је упливан.

— **Енглеско-француски сукоб у Африци.** Енглеска и Француска непрестано терају освајачку политику у далеким крајевима света и гледају да освоје све, што се још може освојити. Нарочито у Африци теже обе државе да се рашире, како би стекле што већих насеобина. Дуж реке Нигера се дотле ширише, док нису постале суседкиње па уједно и непријатељи, који један другом суревњивим оком прате освајања. Западно од Нигера је енглеска цела обала, ушћа, реке и покрајина Лагос, све до некад чувеног Дахомеја, где су владали крволочни црначки краљеви. Французи су освојили Дахомеј и то је сада њихова насеобина са пристаништем Порто-Ново, где се Французи населили. Осим тога има још једна мала немачка обала Того, па онда долазе опет Енглези, који су освојили ашантијско црначко краљевство. Границе свих тих насеобина нису одређене према северу, јер тамо станују још слободна фелашка и црначка племена. Французи држе Тимбукту до Горњег Нигера, и волели би да скопчају тај свој посед са Дахомејем али Енглези са Доњег Нигера сметају напредовању Француза и хоће да прошире Ашанти и Лагос до Нигера и ту да оснују себи једну државу, обухвативши њоме француске и немачке насеобине. О том се месецима погађала британска влада с француском и већ се били погодили, да свака изашље по једну комисију на лице места, да оне реше мирно питање о подели тога краја Африке. Међутим из Лондона стиже изненада вест, да се 500 француских војника кренуло из Порто-Ново у унутрашњост, да заузму Ники, овећу варош на некој приточици Нигера, а то је баш у средини спорне територије. У исто доба је француски министар насеобина, Лебон, сео на брод и већ је на путу према Сенегалу, по свој прилици зато, да сам расправи ту западно-афричку политику. Енглезе је то јако изненадило и одма су телеграфски наредили, да се мајор Лугард са три официра и једним одељењем војске, крене из Лагоса у унутрашњост, да брани интересе енглеских насеобина.

И ако због овог неће доћи до већег сукоба између Енглеске и Француске, опет је и ово један доказ више, да те две државе ако у Европи и живе у миру једна с другом, у далеким насеобинама увек расправљају по неки рачун оружјем.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 6. октобра 1897.

— **Време.** Већ неколико дана имамо прекрасно јесење време. Сунце цео дан шаље своје топле зраке на земљу, по пољима се зелени трава, а само на променутој боји лишћа на дрвећу познаје се, да смо већ зашли у јесење доба. Ово лепо време је нарочито добро дошло земљоделцима, који своје пољске радове морадоше обуставити за трајања оног кишновитог и хладног времена, што га имадосмо претпрошле недеље. Прогноза времена је и за даље дане повољна.

— Пишу нам из **Вршца**: „Јуче је овде држао епархијски административни одбор ванредну седницу, у којој је закључио успостављање вршачке црквене скупштине и то са искључењем црквеног одбора, као и оне 29-торице, који су „због немања црквене свести“ од митрополитског савета осуђени. Овде се држи да је то владика Змејановић учинио с тога, што је хтео да прејудицира саборском одбору, те да избегне бламаж, као што је то у Каменковој ствари претрпео. Но пошто су овде сада до 40 најугледнијих људи од интелигенције од избора искључени, то настаје питање, како ће да изгледа репонована скупштина? Многи неће под оваким приликама да се приме чланства, док се уток искључених, који код саб. одбора лежи, не реши.“

— † **Јанићије Вукашиновић.** Данас у недељу по подне — пишу нам из Будимпеште — сахранисмо на пештанском српском православном гробљу најстаријег Србина занатлију у Пешти, Јанићију Вукашиновића, који је пуних 36 година дана под својим поштеним именом радио свој лицидерски занат, стекао велико уважење међу својим друговима занатлијама и служио 20 година ревносно своју свету цркву као млађи тутор. Чланови српске православне општине пештанске и будимске, многи знанци и пријатељи покојникови међу пештанским грађанима и леп број чланова наше српске академске омладине одадоше врломе покојнику последњу почаст. Академска певачка дружина „Кос“ појала му је на опелу а г. Стеван В. Поповић, управитељ Текелијина завода, поменуо је у неколико топлих речи, изговорених над раком покојниковом, његове красне врлине. „Утрнула је свећа живота, ономе православноме Србину, који је својом вредном десницом хиљадама воштаница усукао и Богу на славу припалио. Био је поштеним радом својим себи и својима од користи и Србима у угарској престоници на част.“ — Оставио је након себе спомен поштена човека, вредна занатлије и честита православна Србина.

То је кратко али верно обележје живота старога Јанићије Вукашиновића, који се у својој 73 години онако тихо угасио као што је тихо и мирно живео. Син покојников Јосиф мерник је и у служби будимпештанске општине.

— **Постављен за професора.** Свршени слушалац философског факултета на бечком свеучилишту, Душан пл. Новић, даровит млад математичар, а син наше суграђанке гђе Катице пл. Новићке, постављен је за професора математике на државној реалци у Бечу. — Честитамо младом професору на тако лепо започетој каријери!

— **Двобој.** Из Сомбора јављају, да је тамо између заступника Карла Молнара и неколицине официра дошло до сукоба, због кога беше двобој. У позоришној гостионици седео је Молнар са неколико младих људи за својим столом, а до њих седело је неколико официра 23. пешадијског пука, чији један батаљон гарнизонира у Сомбору. Више официра довело је са собом и своје супруге. Између оба друштва дошло је некако до сукоба, који је свим присутним официрима дао повода, да заступника Молнара позову на двобој. Први двобој — на сабље — имао је Молнар са капетаном Лајтнером, који га је по зглавку десне руке тако тешко ранио, да ће се рука Молнарова по свој прилици морати одсећи. Тај догађај изазвао је у Сомбору велику сензацију.

— **Венчање.** Две одличне српске породице у Мостару, Ђоровићева и Шантићева, имаће породичну радост дана 12. (24.) о. м. Тога дана ће се венчати г. Светозар Ђоровић са гђцом Персом Р. Шантића. — Честитамо и желимо трајну срећу.

— **Осветили оца.** У Великој Кикинди убили су Милош и Срета Јеринкић Перу Јесиног, који је пре кратког времена пуштен из тавнице, у којој је одседео осам година, што је убио Перу Јеринкића, оца Милошевог и Сретиног. Браћа су сматрала казну, коју је добио Јесин, за врло благу. Сад су обојица ухапшени.

— **Први повчани завод у Црној Гори.** У Подгорици су неколико тамошњих грађана покренули мисао, да оснују Задругу за међусобно помагање и штедњу. Главни покретач те мисли је управитељ пољоделске школе Филип Јорговић.

Новости са стране.

— **Војнички споменик у Киш-Међеру.** После битке код Асперна (1809. год.) кренула се војска Наполеона I. под главним заповедништвом италијанскога вице-краља Евгенија Бохарне-а према Пожуну и 14. јуна 1809. год. сукобила се са војском надвојводе Јована на равници око Киш-Међера у Ђурској жупанији. Ту су Французи за неколико сахати потукли аустријску војску. Сада је подигнут ту споменик погинулим јунацима; споменик је откривен јуче у присуству надвојводе Отона.

— **Јевтина риба на Реци.** Риба је на Реци страшно појевтинила. Најскупљу рибу нуде рибари по 10 нов. килу, а другу рибу продају килу за 5 нов., па опет неће нико да купи, јер говоре, да се сад риба храни лешинама оних људи, који се недавно утопили, кад је парни брод „Ика“ потонуо у речком пристаништу.

— **Пређашњи ц. и кр. официр краљ у Африци.** Сулејман Ингер, који је некад служио као поручник у 61. (темишварском) пуку, а родом је Темишварац. послао је „Мађарорсагу“ писмо, у коме прича, да су га арапски шејици изабрали за краља сомалијског и дарвилског. Те земље леже јужно од Абисиније и још су сасним независне. Сулејман Ингер се бави сада у Цариграду као ванредни изасланик калифе суданског, да за овог изради признање код султана.

— **Најновија мода у Паризу.** Из Париза јављају, да се најновија пасија женска у моди састоји у том, да ходају по булеварима са штапићем у руци. Нов трошак за сироте мужеве! Има дана, кад не пада киша, нити сунце жеже. Онда је сувишан штит од сунца и кише и помодарка у својој ручици, обученој у белу рукавицу, носи лепу црну палицу са лепим сребрним дршком. Кажу, да та мода врло добро стоји женскима а то је већ узрок, који оправдава њен постанак. Само нека нас овамо сачува Бог од те луде моде!

— **Смело предузеће.** Уиљем Олдем, енглески поморски капетан, начинио је брод, који је он сам изумео, и на ком он сам, без икакве пратње мисли путовати Атланским Окејаном од Ливерпула до Њу-Јорка. Малени тај брод начињен је од челика и није дужи од три метра, а дубљина и ширина му је по један метар. За кретање тог брода удешен је педални систем (као на бисиклу), а за тај посао довољна је сасвим снага једног човека. Најинтересантније је, да је у случају буре путник на том броду сам кадар бродић сасвим затворити, да вода не може ући унутра, а и он је сасвим сигуран унутра. Потребни свеж ваздух набавља један автоматски шмрк. На том малом броду има само толико места, да се за једног човека може спремити хране за 50 дана. Брод може да пређе седам километара на сахат. Велико је интересовање за овај смели потхват енглеског капетана.

— **Нови Елдорадо.** Пре неких тридесет година продала је Русија Сједињеним Државама Америчким полуострво Аљаску, на северозападном крају америчког копна, испод теснаца бериншког. За покрајину ту, премда је велика као по Европе, слабо је знао свет. Ни саме Сједињене Државе нису мариле много за нову своју другарицу. Кроз ту покрајину тече река Јукон, једна од најсилнијих река наше земље. Њен је ток 2600 енглеских миља, а она ваља у Тихи Окејан, северно од алеутских острва, толико воде, колико је доводи велика река Мисисипи у мехикански залив. Где река Клондајк утиче у Јукон, било је прошле године индијско село од тридесетак колеба Овог пролећа никао је на том месту као неком чаролијом град, Давсон Сити, град од 4000 становника, који у овај мах има 6000, а који ће будућег пролећа сигурно имати и 10.000 душа. Поднебље доиста није могло да привуче насељенике у земљу, по чијем је огромном простору тумарало до недавно тек неколико урођеника индијских. Сад наступа онде зима, и то каква! Ноћ од шест месеци покрива тамним својим плаштом неизмерне пољане снежне. А после зиме долази лето, кратко и жестоко. Насељенике привлачи у тај сурови крај жеђ за златом. У јуну ове године долажаху из оних крајева људи, који причаху права чуда. Све се приче кретаху око овог двога: Неизмерне муке и ванредно богатство. Та опрека видела се и с њихове спољашности. Упала лица, несталне очи, подивљале браде, истрошена и блатна одела, ове знаци оскудице и беде. Али ношаху са собом старе излизане сандуке, а ти сандуци бијаху пуни злата. Причаху о најмањој дневној заслузи од сто и две стотине долара; а бијаше их, који у једном дану ископаше и за хиљаде долара. Многи, који беше отишао без пребијене паре, вратио се са стотинама хиљада. Али и муке беху велике. У сред лета не отапа се земља осим само на површини. У по метра дубљине још је земља смрзнута и у лето. У зиму пада топломер на 40° Р. испод нуле а у зими се ради. Земља је тако јако смрзнута, да морају на њој ложити велику ватру; онда је могу тек откопавати, да дођу до златоносног слоја. Прост надничар заслужи тамо по 15 долара (37 фор. 50 нов.) на дан. Истина до душе, да је и живеж сразмерно скуп. Једно јаје стоји наших 80 нов. Премда је Давсон Сити много боље снабдевен пићима него-ли брашном и месом, стоји ипак чаша пива 1 фор. 20 новч. Ова луда скупоћа помогла је многим до иметка, који се ни не дотакоше лопате. У крчмама пазарило се за 5 – 8000 форинти на дан. Осим тога процветало је брзо кајишарење са земљиштима: многи их куповаху без намере, да сами копају злато, већ да их с огромним добитком препродају. Кад су прошле године вести о злату Аљаске допрле у Европу, бијаше већ прекасно онамо ићи ради предстојеће зиме. Али никакав савет, никаква бојазан не могаше да одврати пустолове целога света, да пођу у нову обећану земљу. Крајем августа ове године бијаше их се већ сакупило десет хиљада, чекајући да им се приреде средства комуникациона, да могу продрети у нови Елдорадо. Ко зна, шта-ли ће бити с њима, како-ли ће пробавити у оној ужасној арктичној зими? Не ће-ли умрети од зиме и глади? Многи ће за цело погинути, али многи ће и успети. Па кад се буду повратили, градиће себи раскошне палате, а од пробисвета постаће милијонар.

— **Расејан министар.** Научењаци су обично расејани. Такав је научењак био и Венијамин Боталфо де Магелхјес, бразилијански министар, један од оних, који су оборили цара дон-Педра, и на место царевине основали републику. Једаред г. Боталфа позову на неко венчање у цркву Глорију у Рио-де-Џанејру. Он отиде, али на једаред спопаде га страшна жеђ. За време обреда, кад су младенци већ клекли, он није могао да издржи. Брзо отиде у сакристију, где нађе један велик камени суд, пун воде. Министар остави свој клак-шешир, брзо се напије, па шеширом својим покрије суд. Дрвени заклопац са суда пак метне под пазухо и свечано корачајући врати се међу сватове. У цркви се многи убезекнули, кад су видели министра, где држи под пазухом дрвени заклопац.

— **Крај света.** Енглески звездар Тома Харис прорекао је прошлог месеца, да ће се године 1900. наша земља обратити у хаос. Сад пишу енглеске новине, да је пророк Харис узео под кирију кућу у Лондону. Газда кућни упозори звездара на то, што је прорицао, али Харис узе кућу под кирију на — 15 година!

храмове из старине, те чине врло пријатан утисак на гледаоца својом живошћу и топлином. Храм св. Владимира је и сада и за навек достојан споменик великога дела: крштења Руса у православну веру; али је он уједно и величанствен споменик величине и моћи руске кичице за сад и за сва времена?

Већ у пословицу иде богатство руских храмова. Је-ли и храм св. Владимира ризница таког богатства? Без сумње јесте — али Русија има богатијих храмова и скупоценијих него што је храм св. Владимира. Да споменем само Исакијевски сабор, канда највећи храм у Русији, са оним грдним стубовима од црвеног мрамора у коринтском стилу споља, и оним стубовима од малахита у иконостасу као и са огромним иконама на иконостасу од мозаика; даље да споменем Казански сабор у Петрограду, храм чувен са слике казанске божје матере, коју сва Русија признаје за чудотворну и која је бисером и драгим камењем, сребром и златом најбогатије украшена икона у свој Русији; осим те иконе богатство овог храма представља и иконостас од сребра као и они многи мраморни стубови у самом храму; најпосле да споменем цркву Христа Спаситеља у Москви и кремаљске цркве у Москви. Но о овоме је писао већ подробно г. Пајевић.

Из цркве (ако се не варам) ап. Павла, коју је Екатарина II. подигла на обронку узвишеног брежуљка, види се скоро сав пространи Кијев, види се широка река Дњепар и отвара се широки видик на бескрајну равницу с леве стране Дњепра.

Најлепша улица је у Кијеву „крещатикъ“. Улица је широка, иде у полукруг; по њој иде и електрична варошка железница. Куће су све високе и лепе и свуда је дућан до дућана. Дућани у Русији ретко где имају таке излоге, као код нас по већим варошима, а фирме су тако велике и тако написане, да их из далека мораш опазити и можеш прочитати.

У то време беше у Кијеву пољопривредна изложба. Изложба беше на лепом месту (у доњи и на брегу) и великом простору раширена; све павиљони од дрвета у руском стилу; али ма да беше отворена, још не беше уређена и у то време беше врло слабо посећена. Да имађах више времена, посмотрио бих био подробније ову изложбу и написао сада шта више о њој, јер је важно, како стоји пољопривреда у Русији, али ја успех само да погледам у изложбу и обиђем одељење за машине и за кола и каруце. Још ме је више занимало да видим клинике и универзитет у Кијеву. То сам све био оставио, да разгледам у повратном путу. Али Русија је широка, а време брзо лети; па тако и ја обиђох велик простор, а не остаде ми времена, да се још једаред у Кијев вратим. И не знам сада, на своју велику жалост, ништа више о клиникама у Кијеву, до ли то, да леже у великој и лепој башти..

Праштајући се са Кијевом, морам споменути, да се са железнице, када се река Дњепар прелази на дугачком и лепом железничком мосту, види лепа слика кијевске лавре са њеним многим црквама и кубетима у многом зеленилу шуме крај реке Дњепра а на обронку високе обале. Још тренутак — и ми зађосмо у стару јелову шуму, која нам заклони видик Кијева. Сад до виђења у Москви!

НОВИЈЕ.

Солун, 5. октобра. Администратор скопске митрополије, архимандрит Фирмилијан, био је на неко време прекинуо свој пут у Скопље. То се сад своди на интервенцију бугарске владе. Говори се, да је бугарски дипломатски агент у Цариграду, Марков, у Јилдиз-Кошку радио на том, да се одложи инсталација архимандрита Фирмилијана, док се не издаду берати бугарским владикама у Кукушу и Мелнику. Марков је тим замазао очи турској влади, што је тврдио, да ће иначе бити озбиљних нереда у Скопљу. Султан је на то упутио солунског валију, да замоли о. Фирмилијана, да остане 4—5 дана у Солуну, јер ће до среде бити готови берати. Бугарски министар-председник Стојилов је у Јилдису дао изразити благодарност кнежеву. (Архимандрит Фирмилијан међутим није хтео да слуша валију, јер је јуче, као што јавља телеграм, стигао у Скопље. — Ур. „Бр.“)

Дармштат, 5. октобра. У присуству руских царских супружника, великог војводе и велике војвоткиње од Хесена, освећен је јуче темељ овдашње руске цркве.

Канеја, 5. октобра. Турску жандармерију ће на Криту распустити, јер не вреди ништа. Задржаће само мало Арнаута, које ће наново организирати.

Цариград, 5. октобра. Овамо су стигли грчки опуномоћеници, који ће с Турском да уговоре коначан мир.

Мадрид, 5. октобра. Пређашње министарство Аскарагино биће стављено под оптужбу, што је по његовој наредби мучено 102 тобожња анархиста.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Будимпешта, 6. октобра. Данас је Њ. В. краљ примио поклонствену депутацију престолничку. Градоначеоник Маркуш благодарио је краљу на милости, указаној престоници тиме, што ће се о краљеву трошку подићи споменици десеторици славних људи из историје Угарске. Његово Величанство је одговорило:

„Особито се радујем, што је народ разумео Моје интенције, које су Ме водиле при издавању указа од 25. прошлог месеца, и видим у томе нов драгоцен доказ тога, да народ самном гаји једнаке осећаје. Врло радо примам благодарност и уверење о верној оданости општине Мога угарског главног и престоног града, и уверен сам, да ће она целом оданошћу радити, да се постигне срећа отаџбине. Уверавам вас, да су Ми на срцу интереси Мога угарског главног и престоног града, и испоручите својим суграђанима Мој најсрдачнији поздрав.“

Краљев говор примила је депутација бурним одобравањем.

Будимпешта. 6. октобра. Јуче је овде умрио поседник кућâ Карло Сендеи, који је сав свој иметак, што износи више од 100.000 фор., оставио на добротворне цели.

Будимпешта, 6. октобра. На јучерашњем дворском ручку био је и гроф Алберт Апоњи.

Ђур, 6. октобра. Уз велике свечаности и у присуству надвојводâ Отона, Јосифа и Фридриха откривен је јуче споменик у Киш-Међеру, који је подигнут војницима, што су пали у рату год. 1809. Велики жупан ђурске жупаније је умолио надвојводу Отона, да нареди, нека се открије споменик. Надвојвода Отон је одговорио, да се особито радује, што је удруженим снагама пошло за руком, да се овековечи успомена оних, који су овде јуначки погинули. „Заветујмо се“, наставио је надвојвода, „пред овим олтаром захвалности и пијетета наново, да смо у свако доба готови, да жртвујемо имање и крв своју за престо и отаџбину. А сада нека падне покров!“

Уз бурне усклике многобројног народа спустио се покров са дивно израђеног споменика, а затим је арциопат Иполит Фехир осветио споменик. После тог обреда је ђурски гарнизон дефиловао пред споменником.

Скопље, 6. октобра. Администратор скопске митрополије, архимандрит Фирмилијан, стигао је јуче овамо. Дочекало га је цело овдашње српско становништво врло одушевљено. Бугаромани су демонстровали тиме, што су за време уласка архимандритова у варош позатварали своје школе и цркву, но та бугарска демонстрација остала је без икаквог утиска.

Хавана (на острву Куби) 6. октобра. Руски парни брод „Тритон“ разбио се о стену код Пинал-дел-Рио Две стотине људи се утопило у мору.

Зимски возни ред на кр. уг. железницама од I. окт. о. г. по р. к.

Будимпешта-Нови Сад-Земун-Београд.

Источ. експр. 902 I.	Особ. воз 906 I—III.	Брзи воз 904 I.—II.	Особ. воз 910 I—III.	Особ. воз 908 I—III.	Тер. в. с особ. 952 II—III			СТАНИЦЕ		Источ. експр. 901 I.	Особ. воз 907 I—III.	Тер. в. с особ. 973 II—III	Брзи воз 903 I—III	Особ воз 905 I—III.
12^{20}	7^{35}	2^{40}	4^{00}	9^{35}	.		креће	**Будимпешта**	стиже	12^{30}	7^{05}	.	1^{05}	7^{35}
3^{14}	1^{00}	6^{02}	9^{17}	3^{25}	.		стиже	**Суботица**	креће	9^{38}	10^{26}	.	9^{46}	2^{20}
			Тер. в. с особ 974 II—III		.									
3^{21}	1^{46}	6^{09}	4^{00}	3^{55}	.		креће	**Суботица**	стиже	9^{33}	10^{53}	7^{32}	9^{34}	1^{45}
	2^{11}	|	4^{48}	4^{27}	.		„	Чантавир	креће	|	10^{23}	6^{49}	|	1^{21}
	2^{34}	$*6^{41}$	5^{26}	4^{54}	.		„	Топола	„	|	10^{01}	6^{15}	$*9^{02}$	1^{02}
	2^{58}	6^{58}	6^{07}	5^{24}	.		„	Хеђеш-Фекетић	„	|	9^{31}	5^{27}	8^{46}	12^{33}
	3^{18}	7^{11}	6^{30}	5^{45}	.		„	Врбас	„	|	9^{12}	4^{57}	8^{33}	12^{15}
	|	|	.	$*5^{57}$	.		„	Мали Кер 159 ст.	„	|	$*8^{55}$	.	|	|
	3^{36}	7^{26}	.	6^{10}	.		„	Ст. Кер	„	|	8^{47}	.	8^{19}	11^{52}
	|	|	.	$*6^{19}$	.		„	М. Алпар 165 ст.	„	|	$*8^{37}$	.	|	|
	3^{53}	|	.	6^{30}	.		„	Кисач	„	|	8^{27}	.	|	11^{35}
	|	|	.	$*6^{39}$	.		„	Пирош 173 стрж.	„	|	$*8^{17}$	.	|	|
			Меш. влак. 922 II—III									Меш воз 923 II—III		
4^{53}	4^{14}	7^{56}	.	6^{54}			стиже	**Нови Сад**	креће	7^{57}	8^{02}	.	7^{50}	11^{13}
4^{58}	4^{21}	8^{03}	1^{12}	7^{04}			креће	**Нови Сад**	стиже	7^{52}	7^{42}	7^{34}	7^{43}	11^{06}
|	4^{27}	$*8^{09}$	1^{21}	7^{11}			„	Петроварадин гр.	креће		7^{35}	7^{26}	$*7^{38}$	10^{59}
|	4^{33}	|	1^{31}	7^{17}			„	Петров. (Мајур)	„		7^{29}	7^{17}	|	10^{53}
|	4^{42}	8^{20}	1^{47}	7^{29}			„	Карловци	„		7^{19}	7^{02}	7^{28}	10^{43}
|	5^{04}	|	$*2^{12}$	7^{49}			„	Чортановци	„		7^{01}	$*6^{35}$	|	10^{26}
|	5^{11}	8^{38}	2^{25}	8^{01}			„	Бешка	„		6^{53}	6^{25}	7^{11}	10^{18}
|	5^{25}	8^{49}	2^{47}	8^{16}			стиже	**Индија**	креће		6^{34}	6^{00}	6^{57}	9^{59}
|	5^{34}	8^{50}	.	8^{31}	5^{19}		креће	**Индија**	стиже		6^{24}	.	6^{52}	9^{48}
|	5^{46}	9^{00}	.	8^{45}	5^{48}		„	Ст. Пазова	креће		6^{11}	.	6^{42}	9^{35}
|	5^{58}	|	.	8^{59}	6^{05}		„	Нова Пазова	„	|	5^{58}	.	|	9^{22}
|	6^{09}	|	.	9^{12}	6^{27}		„	Батајница	„	|	5^{46}	.	|	9^{11}
.	$*6^{26}$	|	.	$*9^{29}$	6^{47}			Земун сп. 231 ст.		.	$*5^{29}$	.	|	$*8^{54}$
6^{10}	6^{32}	9^{31}	.	9^{35}	6^{55}		стиже	**Земун**	„	6^{34}	5^{22}	.	6^{11}	8^{47}
6^{12}	6^{55}	9^{46}	.	9^{55}	.		креће	**Земун**	„			.		
6^{20}	7^{05}	9^{55}	.	10^{05}	.		стиже	**Београд**	„	6^{25}	4^{35}	.	5^{31}	8^{05}
12^{05}	.	4^{18}	.	6^{11}	.		„	**Ниш**	„	12^{55}	7^{52}	.	11^{02}	.
.	.	9^{34}	.	.	.		„	**Солун**	„	.	.	.	.	.
5^{40}	.	10^{33}	.	.	.		„	**Софија**	„	9^{49}	.	.	5^{41}	.
11^{45}	.	6^{28}	.	.	.		„	**Цариград**	„	3^{57}	.	.	8^{15}	.

Вози сваког уторника и петка.

Вози сваког петка.

Вози сваког петка.

Подвучени бројеви значе ноћно време. — Код звездицом означених станица стаје воз само онда ако има ко да уђе или изиђе.

Трговина.

Нови Сад, 6. октобра 1897.

Цене су биле ове: жито прве каквоће 11 ф. 60 — н., друге каквоће 10 ф 50—60 н., зоб 5 ф. 50—60 н., јечам 6 ф. 40 н., кукуруз 4 ф. 70 н., кукуруз у клипу 2 ф. 50—60 н., пасуљ бели 6 ф 50—60 н., жути 5 ф. 20 н., проја 4 ф 30 н., Репица 8 ф. — н. Све од 100 кгр.

—

Течај вредности новаца на берзи у Будим-Пешти 6. октобра 1897.

Ц. кр. дукати (нови)	5 ф. 68 н.
„ „ „ (стари)	5 ф. 66 н.
Дукати од 20 франака	9 ф. 52 н.

Огласи.

ЗА ДУВАНЦИЈЕ!

„КЛУБ“, најчистији, најтањи и опет најјачи папир за цигаретле.

САСВИМ БЕЗ ГЛИЦЕРИНА.

Може се добити на сваком месту и то у патентираном завоју по 3 н. Обичан завој **(Club-exquisit)** 2 нов.

Примедба. Од истог папира готове се и омиљени **клубски омотачи**. 88 87—90

Заштитни и за познавање знак: човек са наочарима, који пуши на цигарету.

За моју шпецерајску и мешовите робе трговину **потребујем ваљана помоћника**. Који осим српског још немачким и мађарским језиком подпуно владају имају првенство. Ступити могу одма.

Светолик Ј. Ђуришић,
395 3—3 РУМА.

Натечај.

На упражњено место црквеног певчике код овомесне свето-николајевске цркве овим се стечај расписује:

Плата је црквеном певчики 150 ф годишње без станарине.

На ово место могу компетовати само они, који се осећају способним за ово место, што и сведоџбом доказати имају.

Компетенти имају своје ваљано инструиране молбенице у року од две недеље дана од дана првог увршћења овог стечаја овом одбору поднети.

Из седнице црквеног одбора држане у Земуну, 28. септембра (10. октобра) 1897.

Председник
Петар Петровић.

Перовођа
Тоша Марковић. 400 1—3

За моју галантеријску трговину потребујем једног помоћника. Ступити може одма.

У Вуковару, 1. (13.) октобра 1897.

399 2—3 **Васа Лукић.**

Најновији и најбољи је

ЕДИСОН

цигаретнпапир и хилзна,

која све досадање фабрикате у каквоћи и финоћи надмашује. 307 11—30

Csődtömegeladási-hirdetmény.

Alulirott tömeggondnok ezennel közhirré teszi, hogy a csődválasztmánynak f. é. október hó 5-én kelt határozata értelmében a vb. L. és J. Schossberger czég csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—2771. tételszámai alatt összesen 20509 frt. 75 kr. becsértékben felvett különféle rőfösáruk, kész férfi - parasztruhák és bolti berendezést képező ingók a következő feltételek mellett ajánlati verseny útján eladatni fog.

1.) A fentjelzett árúk csakis készpénzfizetés mellett adatnak el s kötelesek ajánlattevők irásbeli, lepecsételt ajánlataikat **1897. évi október hó 23. napjának délutáni 5 órájáig** Dr. Kohn Károly ujvidéki ügyvédnél, csődválasztmányi jegyzőnél benyujtani.

2.) Az ajánlathoz a fentnevezett árúk becsértékének 10%-ra készpénzben: vagyis oszt. ért. 2050 frt. 98 kr. bánatpénz fejében csatolandó. —

3.) Ajánlat csakis a fentkörülirt összes ingókra tehető, tehát azok egyes részére vonatkozó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4.) A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett f. é. október hó 28-ig fog határozni, de fentartja magának a jogot, hogy az aránylag legelőnyősebb ajánlatot sem fogadja el.

5.) A vevő tartozik a megvett árukat a csődválasztmány értesitésének vételétől számitott 8 nap alatt átvenni, a vételárt ez alkalommal alulirt tömeggondnok kezeihez kifizetni és a vételi illetéket viselni. —

6.) A választmány nem vállal felelőséget azon hiányokért, melyek az eladott árukon az ajánlat elfogadásától az áruk átvételéig ezeken esetleg bekövetkeznek. —

7.) A mennyiben vevő ezen feltételek bármelyikének eleget nem tenne, bánatpénze elvesztettnek mondatik ki és jogában áll a csődválasztmánynak a vevő költségére és veszélyére az árukat bármely más módon értékesíteni. —

8.) A csődleltár az alulirt tőmeggondnoknál betekinthető, az árúk pedig az ő közbenjöttével megtekinthetők. —

Kelt Ujvidéken, 1897. évi október hó 12-én.

Dr. Szlezák Lajos.
tömeggondnok
köz- és váltóügyvéd Ujvidéken.

402 1—1

313 4—6

ЛУЈ ТАУШ

ХРИШЋАНСКО-ПОЗЛАТАРСКИ АТЕЉЕ ЗА СРП. ПРАВ. ЦРКВ. УМЕТНОСТ,

НОВИ САД, Дунавска улица, код Златног Крста.

Препоручује своје сопствене израде као фабрикант и стручњак за сваковрсне црквене послове и црквене утвари. Поставља нове дрворезне иконостасе, Христове гробове, тропове са и без икона, а прима да позлаћује старе и већ постојеће као и да очисти и обнови иконе.

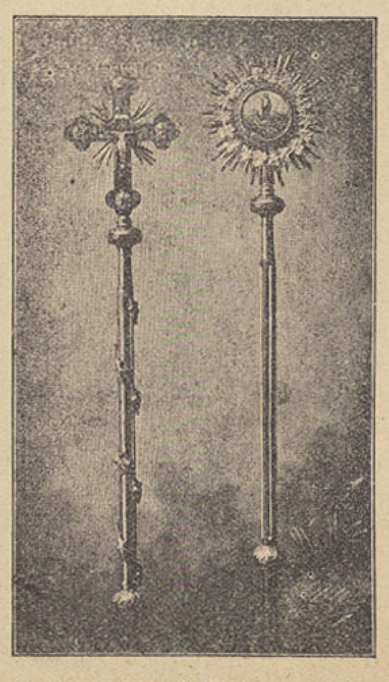

Има на стоваришту црквених утвари, рипида, кандила, путира, петохљебница, чирака, кадионица, ћивота, венчаница, ручних крстова, за цркву полијеља од шлифована кристала и мљетачког стакла, као и од бронзе и гвожђа са позлатом. Затим: литија, школских и свих задружних застава, сваковрсних светлих и црних одежда, барјака неба дверских и трапезних застирача, стихара, за преч г. г. свештенике плавих и црвених појасева, икона на плеху (целиваче) и на платну, плаштаница, целивача на плеху (каширано) по 1·60 фор., оквира за целиваче иконе, све уз **солидну послугу** и **стручњачку цену**.

На захтевање шаљем мустре с предрачуном за веће црквене послове. Примам старе путире на позлату, као и рипиде и друге црквене утвари. — Због тескобног простора у мојој радњи имам на продају готове тропове Матере Божије и владичанске, те их препоручујем слав. општинама, које их требају, а дајем их по најумеренију цену и на отплату.

Власник издавалац: Дружина Браника. Одговорни уредник Никола Јоксимовић. Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.